

EL POBLE: CATALA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

a EL POBLE CATALA sense participació a la seva "Biblioteca".
CATALUNYA..... 4 pessetes trimestre, 16 pessetes l'any.
NACIONS IBERIQUES..... 4 pessetes trimestre, 16 pessetes l'any.
PAÏSSOS DE UNIO POSTAL..... 9 pessetes trimestre, 36 pessetes l'any.

Barcelona, divendres 25 de Maig de 1906

ANY III — NUM. 101 — 5 CENTS.

Redacció y Administració: Plasse Sta. Agna, 17, pral. Telefon 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

a EL POBLE CATALA y a un volum trimestral de la seva "Biblioteca".
BARCELONA..... 1'50 pessetes cada mes, 4'50 pessetes trimestre.
CATALUNYA..... 5'00 pessetes trimestre, 20'00 pessetes l'any.
NACIONS IBERIQUES..... 5'00 pessetes trimestre, 20'00 pessetes l'any.

OBSEQUI HUMANITARI

Les persones que sofreixen Neurastenia, Clorosis, Inapetència, Debilitat general, palpitations del cor y demés malalties nervioses, recobrarán rápidamente la salut perduda ab el **FOSFO GLICO-KOLA** Doménech, que recomanen els metges més eminents. S'ENTREGARÀ GRATIS una mostra d'aquest **MARAVELLOS TONIC RECONSTITUYENT** (en elegant caixa metálica) a tota persona que ho solliciti del autor Dr. B. Doménech. — Carrer Baix de Sant Pere, 72, farmacia. — BARCELONA.

Casa Pau - Coix

197, carrer de Bilbao, numero 197

S'han rebut les novetats en sederia, llanes y fantasies de cotó pera la

TEMPORADA D'ISTIU

PANTALEONI H^{no}

GRANDES ALMACENES
Escudellers 66. Sastreria - R^{ta} CANALETES 11. (SASTRERIA MODEL)

Trajes confeccionats per a senyors y nois

Gran assortit de trajos negres, armar, estam, vicunya y gerga propis p'ra primera comunió.

Seccio expressa per a trajos a mida. — Tall y confeccio de primera. — Preus sens competència

Trajos per a nois de 3 a 12 anys, models completament nous. No compreu sens visita abans nostres magatzems.

Escudellers, 66, y Rambla Canaletes, 11 (Sastreria model)

ACADEMIA COTS

DIRECTOR—D. Miguel Bofill y Trias.
SUBDIRECTOR—D. Antonio Cots y Trias.
PLAZA S^a ANA ENTRADA ANOS, 7 pral

Fundada en 1879

Centre d'ensenyansa practica y breu, per el sistema intuitiu aplicat individualment.

Aquesta Academia's distingeix per el numero suicient de professors especialistas per atendre degudament les classes, les que funcionen de 8 mati a 11 nit.

Complerta independencia per a les alumnes majors d'edat.

Classes per a Senyoretas.

Otorga'l titol de Tenedor de llibres previ examen devant de senyors perits y professors mercantils.

Clínica del Doctor Lloret
Especialista en les malalties del

ESTÓMAC

FETJE Y BUDELLS

Rambla del Centre, 6 (vora el Liceu)

Com s'ho han pres a Madrid

Al baixar del tren he trobat un amic meu catala y no m'ha preguntat res de les manifestacions de Barcelona. Jo havia llegit pel camí els primers capítols de l'obra den Prat de la Riba y en el meu cap les festes de la Solidaritat catalana es confonien prematurament ab la concepció historica hermosament plantejada en les primeres planes d'aquell llibre. Per aixó'l cambi de temperatura emotiva que'm feia sentir l'indiferencia del meu amic m'ha produït una impressió estranya y molesta.

Després he llegit els diaris de Madrid, he parlat ab una pila de persones que porten una vida d'agitació politica, he espiat les converses en el café y en la llibreria y en els carrers dels passos perduts, y a poc a poc, deixant-me portar pel meu natural impresionable, m'he capbussat en el medi ambient que'm convidava a una renovació moral tranquil·litzadora.

Els nervis han perdut la seva tensió, els sentits s'han aïnat en l'observació de les imatges banals y fugitives y he trobat que feia bo d'anar pel sol y que l'aire transparent es respirava ab suau delicia. Al carrer Major hi han aixecat unes antenes ben altes, a la Plassa de les Cortes, al carrer d'Alcala y al Ministeri de la Guerra, treballen en construir llargues banderes en forma d'escalinata, al Ministeri de la Governació hi han posat una A y una V més grosses que les de can Franch y a tots els aparadors s'hi veuen targetes postals y fotografies del rei y la seva promesa. Els golfos de la Porta del Sol en venen d'escarchadas a 10 cèntims.

No ho cregueu que aixó siga'l resultat d'una consigna. Es segur que'l Govern no l'ha donada y els diaris han mirat inútilment de rompre el glas de l'opinió. Per en Moret y en Romanones la manifestació ha sigut un èxit del partit liberal que dona mostres de governar a l'inglesa; als diaris no's hi hauria vingut malament una mica d'agitació per animar la venda. Mes la indiferencia social els hi ha caigut a sobre y avui ja no més en parlen a la segona o tercera plana per fer lloc al benefici de la Loreto Prado.

La pregunta que'm fan tots els que me'n parlen es pera saber si ha estat tant grossa la manifestació com els diaris diuen. Aixó de les cent cinquanta mil persones y dels quatre-cents Ajuntaments y de les dos mil banderes ho carreguen al compte del nord-americanisme barcelonés. La manifestació hauria tingut més impor-

tancia si, encara que deu vegades més petita, hagués acabat a trets y a gabinetades. El Govern s'hauria trontollat, els revolucionaris de la Porta del Sol haurien dit que venia la gorda y els taüls de la cacharrería s'haurien indignat ab la hidra del separatisme. Però una festa pacifica, sense crits ni avalots... Cada dia's passegen pel carrer d'Alcala trenta mil persones y no passa res. El judici més considerat es el que he sentit al davant de les Galatravas en l'hipèrbol ordinari dels barris baixos.

—Pues dicen que aquello ha sido el desmayo.

Aquest poble està absolutament incapacitat per comprendre el sentiment directiu de les darreres manifestacions barcelonines. El concepte de capitalitat inclou pera ell el corolari de la direcció politica. Els catalans es mouen per una aspiració local, criden pera sostenir la protecció aranzelaria en perjudici de les demés provincies, la finalitat dels seus moviments es l'enveja ben natural en el que va a soia y l'edifici immoderat de fer diners. Lo inconcebible es que allí hi hagi un intens sentiment de patria, el despertar vigorós d'una nacionalitat, una passió superior a les divisions dels partits politics.

Perxó'l fet més extraordinari pera la gent d'aquí es l'abracó den Salmerón y den Rusiñol. En Cavia el satirista en les seves cartes d'oltratomba, el *Diario Universal* el troba monstruós. Ja s'anuncia l'indignació den Nakens y tothom troba que'n Lerroux té raó. Es parla del sanguinari Savalls, y de la protesta que aixecaria en Ruiz Zorrilla si fos viu. Aquella ardenta idealitat, aquell romantic sentiment de la patria nova que trasbalsava els cors quan les banderes de les fraternitats republicanes van trobar-se al Passio de Gracia ab les dels carlins, no són sentits, ni compresos ni sospitats y està clar que sense ells els seus resultats devenen inexplicables y monstruosos.

Vivim en ple separatisme de sentiments. El poble de Madrid es tant indiferent a les festes de la Solidaritat catalana com al resultat de les eleccions franceses. Un moviment intens que remou totes les capes socials, que lliga al carrer a les pasmades multituds catalanes no interessa pera res al poble que pretén portar la direcció politica del Estat. No hi ha capital de la monarquia allí ont no existeix la més fina sensibilitat pera recollir les palpitations de l'opinió. Seria temerari no volguer veure la realitat d'aquesta muralla que'ns priva de juntarnos y de sentirnos.

A vosaltres, els que encara respireu les alenades del més pur idealisme, us deura fer una greu tristesa aixó que us dic. És a dir que aquell grandios espectacle de civisme y de cultura politica, aquella revelació de una forsa renovadora y potentissima no ha d'influir per res en la governació de l'Estat? És a dir que els paraules den Salmerón son manifestació d'un somni irrealizable? Com s'ha de fer, doncs, per aixecar aquesta llosa freda que sepulta les energies de la vida espanyola? Si aixó que'ns pensavem era tan decisiu passa ab l'indiferencia de qualsevol fet divers quina esperança podem tenir en la resolució d'una gran obra comú?

Sense desmai ni enganyadors optimismes no hi ha més remei que plantar cara a la realitat. Aqueixa atonia del cos social, aqueixa indiferencia per les aspiracions caballerescues, aqueixa letargia dels sentiments de patria y libertat tenien entre nosaltres una manifestació vergonyosa en el caciquisme politic. Y es d'esperar que la forsa de la solidaritat catalana s'emplegarà primerament en treure la menjilla de tots els reconcs de la nostra terra, en destrullarla sense pietat, negantli pa y l'aigua y el foc.

Mes a dintre de l'Estat espanyol seriem probablement vensuts si no'ns feiem aliats per la nostra empresa. Contra'l parer den Nicolau Salmerón, contra'l parer de l'Amadeu Hurtado, contra aqueixa corrent sentimental y ploranera que per salvarse de perdidoses acusacions ens vol fer creure que hem de pensar en la redempció dels andalusos y dels castellans y dels galles, la nostra tática politica ha de pendre una altra orientació. Ni els euscaldunes ni els aragonesos ens poden servir per la nostra obra. Ara com ara no tenim res que veure ab els uns ni ab els altres y seria una falta irreparable debilitar la nostra

personalitat per una concepció superficial de l'istoria.

Mes hi ha dos pobles al Llevant de Espanya que tenen ab nosaltres la comunitat de la terra, del cel y del mar, que parlen ab lleugeres variants la nostra llengua, que tenen un sentiment politic semblant al nostre, que poden establir ab nosaltres un cambi de forces espirituals sense desvirtuar l'individualitat del nostre pensament y del nostre caràcter.

Valencia y Mallorca són les nostres aliades naturals. Allí hem d'anar ab les nostres banderes, ab els nostres llibres, ab el nostre cor. Hem de refer en el segle xx l'obra del Rei Jaume primer. La nostra empresa ha de ser juntament una obra d'argonautes y de creuats. El nostre sentiment nacional pendrà a la vora del Turia y en l'illa daurada matisos variadissims dintre la gamma comú. Y aquesta lliga dels pobles levantins, continuadora de la civilisació mediterranea, tindrà un sentit propi, una personalitat plena y definida ab tota la riquesa de tons d'una lliga amfiteionica.

A dintre de l'Estat espanyol podrà subsistir contra totes les influencies forasteres y pendre resoltament la direcció dels pobles ibèrics.

ODISSEUS

Madrid, 23 de maig de 1906

TOT PASSANT

Ibsen

La brutal consensió d'un telegrama ens ha fet saber sobtadament la mort del gran home. Y la nostra ànima s'ha endolat de greu tristesa. Car el pensador noruec no era sols una gloria noruega, era un d'aquells homes-forts que, ab la potència d'una de llur pensament, il·luminen, per tota l'humanitat, els conflictes de l'hora present y les tenebres de l'avenir.

De tots els aspectes de l'obra de l'Ibsen, ab seguretat que'l més important es aquest de revelació, d'anunciació. Per sobre del dramaturg, del poeta, hi ha en ell el pensador, el renovador.

Y es que, pera l'Ibsen, del dia que s'afirmà definitivament la seva personalitat, l'Art y el Teatre deixaren d'ésser un fi, per convertir-se en un medi: el de propagar la nova concepció de la Vida, les noves lleis morals del mon y de l'home que s'anaven elaborant en la seua poderosa intel·ligencia.

Així's seu Teatre del últims temps no pot considerarse com obra dramática teatral, perquè no es representació total dels conflictes de la Vida, sino una abstracció de les causes fonamentals que'ls determinen.

L'error dels que han volgut imitarlo està precisament en no haverse donat compte d'aquesta diferencia. L'han pres per un reformador del teatre, quan era en realitat un renovador de la Vida. Y han vestit ab la forma abstracta, boirosa, del mestre, les llurs migrades concepcions, sense veure que la forma ibseniana no era una innovació artistica, sino una conseqüencia dels abstractes problemes morals que l'Ibsen tractava.

En aquest sentit l'influencia del dramaturg noruec haurà sigut funesta, perquè ha desviat per un temps el teatre de lo que realment ha d'ésser: la representació concreta y total del viure. Però la reacció ja es iniciada y cada dia se va accentuant. Les boires ibsenianes se destrinen cada vegada més y a no trigar molt hauran desaparegut per complet.

Peró tot lo que l'obra de l'Ibsen vagi perdent com valor teatral, jo crec que ha de guanyar-ho com valor filosofic, sense perdre res de la seva valua artistica poetica. Car es l'obra d'un poeta, d'un vident, en la més alta realitat de la paraula.

En la lenta evolució de la vida humana vers una forma superior, vers una organizació més perfecta, l'obra ibseniana irà devenint cada vegada més actual, car hi ha en ella's fermentos de les properes renovacions, l'anunciació de l'auada que s'acosta.

El poeta noruec sembla haver duptat en els últims temps de que mai la nova llum pogués esbargir les tenebres del viure actual. Els seus últims drames traspuen desconsolador pessimisme.

No's deu extranyar ni desencoratjar-nos. És tant curta la vida de l'home... Triguem tant a treure flor les flors que sembla... Mes elles van brillant per més que'l sembrador ne dupli; elles van arrelant en els cors dels homes.

Tinguem fe en l'avenir, nosaltres jovent El profeta ha desaparegut sense veure senyals de la florida que anunciava, cert. Mes queda la seua obra y ella fruitura.

Del cim de l'altíssima torre ibseniana,

reconfortem l'esperit ab la contemplació dels nous temps que'ns deixa entreveure en la llunyania de lo que encara té d'ésser, tots amarrats en la llum de les tres glorioses paraules, —santa trinitat redemptora, sol fecundant de les futures renovacions— que, part demunt de les boires actuals la coronen: —SINCERITAT, LLIBERTAT, RESPONSABILITAT!

J. PONS Y PAGES.

PER L'AZCÁRATE

Avui al vespre, a la Maison Dorée, uns quants companys oferim en el Azcárate un dinar de caràcter intim. Es un obsequi de deixebles a Mestre.

Li devem tant an el Azcárate!

Fa vint anys, quan eixiam de les aules de la facultat de Dret, ab l'afany noble d'aixecarnos desde'l comentari pedestre de les lleis escrites, fins a les altituds dels principis; quan bullia en nostres esperits el desig ben lloable, de penetrar en la ciencia juridica, per damunt de l'exegèssis a que'ns castien absolut ens havíem vist condemnats; quan, en una paraula, el que més y el que menys volíem tirar per sabís (si bé molts ens hem quedat pel camí); en aquell moment critic del nostre procés intelectual, aquin altre guia trobarem que l'Azcárate, al costat de l'eximí Giner de los Rios, en el camp migrat que tenia a Espanya la ciencia que coneixíem? Fora dels llibres de l'Azcárate, fora dels texts den Giner, fora de la Teoria del fet juridic den Joaquim Costa (ont, en lletres espanyoles, hauríem tingut quins inicis y ens dongués empenja y alituit pera arribar a la major edat en la ciencia juridica?)

Els arrels de la nostra cultura professional, qualsevol que avui sia la fórmula de les nostres conviccions, y per molt que sia el temps que passi, les tenim en l'Azcárate y en Giner. Apoiant-se en ells, han anat més enllà's que més lluny hagin arribat. Ells ens ensenyaren, a molts ab ses explicacions, als altres, ab sos textos, a estudiar el Dret; y ens inspiraren el gust de son estudi.

Quina impressió's feren a tots, a la edat de vint anys les obres d'aquets homes! Aixamplaren l'espai davant dels nostres ulls. Lo que ab'prou foines ens havia paregut ciencia, s'enlairava y enfondia, mercès en ells, prenent proporcions d'infini.

A l'Historia del Dret de Propietat de l'Azcárate, hi dec quicòm que encara'm dura, y vull que fins a la mort m'acompanyi. ¿Sabeu lo que's? La ductilitat del meu cervell enfront de les qüestions sociologics. Aquell llibre tan sincerament concebut y tan senzillament exposat, m'oferi davant dels ulls admirats l'evolució de les institucions fonamentals, la trasmutació de lo que m'havien vingut per immutabile. Feu rodar a mos peus l'estatua d'aquell domini quiritari que havien elevat en mon esperit cinc anys d'estudi, y'm donà l'impressió de la vida, sempre la mateixa y renovada sempre, consabent y may identica, infinita pro may definitiva.

Y aquesta ductilitat intelectual, aquest estat plasmatic constant de la mentalitat, es la font inefable de la tolerancia, d'aquesta tolerancia que tan hem lloat en eixos últims dies, y que tants jorns de grandesa y de pau ens ha de donar encara.

Oh! y l'Azcárate n'es el prototipo de la tolerancia y del respecte a la idealitat dels altres! Prou ho sabeu els qui l'heu tractat en les aules, y fins tots els que an ell es havu acostat en qualsevol contingencia de la vida.

Per aixó es principalment que tot hom el recorda ab simpatia.

Hi ha sabís casats ab l'orgull; hi ha sabís casats ab el mal geni; hi ha sabís casats ab la mala intenció. L'Azcárate es un sabi casat ab la bondat. Jo no coneix pas cap maridatge tan excel·lent. L'home que'n sa vida realista, bé mereix l'amor y l'admiraació de tots.

Així's sia.

C. M. SOLDEVILA

Una aclaració

En el número de 23 del corrent (edició de la nit) de *La Veu de Catalunya*, al motiu de la publicació de *La Posta dels Deus* per la «Associació Wagneriana», s'hi troba un concepte relatiu a la traducció del títol alemany de l'obra, *Götterdämmerung*, que mereix ésser aclarit. Dint l'autor del solt que el títol *La Posta dels Deus*, ell ja «l'havia adoptat de bon principi per ésser en realitat el que li corresponia». Permetis dit senyor que neguem la seva afirmació.

En Wagner, en la darrera jornada de

Dr. DOLGET, oculista,

Pelayo, 40, ha modificat l'hora de consulta en aquesta forma: de 11 a 1, recepta de LENTES; dimars, dijous y dissabtes. Tots els dies, de 3 a 5 de la tarda.

Atenció!

Curaran en pocs dies totes les enfermetats hermales, qualsevol que siga sa procedencia, prenent el

GRAN DEPURATIU

Aixeros Demulgent VERDÚ

Brians, llagues, taques, rupia, caspa tinya, Diposit y consulta: 22, Escudillers, 22, Farmacia

RESTAURANT JOSEP VILA

Economia sens rival. — Carrer de Ferrán VII (passatge del Crèdit, núms. 5 y 7). Abonaments de 60 cuberts a 45, 60 y 90 ptes. — Cuberts a 2, 3, 4 y 5 ptes. Servey esmerat a la carta. — Saló per a banquets, casaments y bateigs.

GRAN SASTRERIA UNIVERSAL

M. PONT PELL

Extensa varietat de robes per a trajos a mida per a homes y nens

Trajos per nens. Desde 2'50 pessetes.
It. it. homes. It. 15 It.

Trajos especials per la primera Comunió

PROMPTITUT, PERFECCIÓ, ECONOMIA
BESTRE-TALLADOR: SASTRE DE PRIMER ORDRE
9, RONDA DE SANT PAU, 9 - (PROP DEL PARALEL) - BARCELONA

FUNERARIA FERRÁN 8=PALLA=8

TELÉFON N.º 949

DINER

SENSE INTERÉS ADELANTAT, se deixa sobre robes, joyas, mobles, genres y altres objectes. Casa autorizada pel Govern y garantida ab el diposit corresponent. — Hi ha despaig particular.

CARRER DE TALLERS, NÚM. 79, PRAL.

DR. C. COSTA

especialista en malalties de la gola, nas y orelles. Consulta de 3 a 5 y dies de festa de 11 a 12. — Cortes (Granvia), 636, 1.º prop del Passeig de Gracia.

DR. VILANOVA

Fontanella, 9, principal. — Consulta de 11 a 1 y de 7 a 8.

den Maristany, aplaudint-lo. Termina saludant a tots.

El secretari, senyor Pelegrí Torelló, llegí la memòria dels «Estudis Universitaris Catalans».

Parlà tot seguit el senyor Oliver. Explicà els treballs portats a cap per enriquir la producció vinyícola, sense oblidar la remuneració que mereixien. Pregà la unió, perquè la unitat fa la força i així vindran dies de prosperitat per la pagesia catalana.

Després feu ús de la paraula el senyor Rafel Mir, parlà de les vinyes, especialment de l'antracnossis, del mildiu, del oïdium i del escarbat. Com a final demanà que s'atreguessin els consums sobre les vides.

El senyor Cussó recordà les doctrines del Març Mir i felicità el generós concurs den Maristany. Defensà la necessitat d'associació com a medi de progrés.

El secretari senyor Maymó llegí els acorts últims dels Estudis Universitaris.

El senyor Abadal invità a tots a cooperar a l'obra dels «Estudis Universitaris Catalans».

Al acabar arribaren els senyors Azcarate i Zulueta que foren rebuts ab grans aplaudiments.

Tot seguit el senyor Abadal cedí la paraula al senyor Zulueta, qui contà les glòries dels «Estudis», de la Catedra de Agricultura i den Marc Mir.

Recomenà l'estudi com a base per la prosperitat del país. Elogià la cultura del senyor Azcarate i l'espontaneïtat den Maristany, suplint les deficiències del Estat.

El senyor Azcarate, en heròics parlamentària explicà els avenços de León y l'obra d'un patriu país seu establiment escolars que han produït grans resultats a Espanya.

Felicità a den Maristany per sa iniciativa, recomençant que tots treballessim per tots.

Parlà després den Maristany, dient que es sentia afortunat pels elogis que se li feien i que transmetia a nen Marc Mir. Indicà la necessitat de que la càtedra tingues un fons d'economia rural, ocupant-se de la riquesa aquàtica de la terra.

El senyor Sostres oferí per tot son concurs felicitant-se del amor al estudi que té la població de Sant Sadurní.

Acabà ab un visca al treball i a la regeneració.

El senyor Abadal tancà l'acte donant les gràcies a tots per son concurs.

Tot seguit es dispersà el públic, marxant els senyors Azcarate, Morote i Zulueta cap al centre d'Unió Republicana, on pronunciaren discursos, rebuts ab grans entusiasmes i molts aplaudiments.

Els altres invitats, aprofitaren el temps visitant les cases Codorniu, que recorregueren per complet, presenciant l'operació de tapar les ampolles del xampany.

A les acaabes de la visita, arribaren els senyors Azcarate, Morote i Zulueta, servint-se immediataments galetes i xampany.

A les vuit de la nit, en tartanes, es traslladaren els expedicionaris a l'estació, essent allò ocaonadíssims.

Sorí el tren, verificant-se el viatge sense contratemps. A Martorell s'entregà al senyor Zulueta un telegrama que deia:

«Impossibilitats assistir, ens associem a aquesta hermosa festa.—Llorente, Girón, Ornela, Canals, Bertran Alegret.»

A l'estació esperava també nombros públic qui aplaudí ab entusiasme al senyor Azcarate.

Arribats a Barcelona, deixaren tots el tren en el Baixador, anant-se els senyors Azcarate y Morote cap al Hotel.

Es de notar que a Sant Sadurní es cursà un telegrama en català que no fou admes a Barcelona, retornant-se a son destí y essent necessari redactarlo en castellà.

Els progressistes

La vetllada donada pels progressistes en honor del senyor Soriano, fou un èxit pel popular diputat valencian.

El Casino Progressista del carrer del Hospital estigué ple de gom a gom. Al entrar en Soriano fou ovacionat.

Presentat pel senyor Lloret, el senyor Soriano feu un valent discurs de tons revolucionaris y acabà dient que desd'ara n'ia en el Parlament, ni fora d'ell, es parlarà mai de Catalunya, perquè està disposat a defensar-la fins ab sa vida, protegint el moviment de protesta iniciat.

Parlà després el periodista valencian senyor Millego qui feu notar que'l poder de Catalunya y Valencia unides, seria incontestable.

Acabats els discursos es verificà una recepció de les comissions valencianes y d'altres d'aquí.

A Atella

A probar el bon vi y a fer honor a la taula del diputat senyor Rius y Torres, anaren abir a Atella, els senyors Soriano, Salvatella, Rahola (P.), Ventosa y altres.

Els excursionistes tornaren al vespre, molt satisfets de l'anada, despullada per complet d'enutjadores etiquetes, a la que ajudà un dia esplèndid y un bon humor envejable.

A LA NIT

A la Llga

A les deu de la nit s'omplena'l local, havent-hi ont s'h'ia veia penjada, entre la bandera barrada y la blanca basca, la corona que la Llga Foral guipuzcoana depeçatà sobre la tomba den Mané y Flaque, que defensà la furs de la nació euskara, corona feta ab fulles del roure de Guernica.

El senyor Rusiñol cedí la presidència al senyor senyor Arana, creient aixís interpretar els sentiments de tots els assistents.

El marquès de Camps, per atenció als festejos y als representants de la Llga Foral senyors Albizu, Larreta y Olazabal, parlà en castellà. Digué que tots eren una host d'adallats partidaris dels furs que senten y pensen lo mateix que Catalunya; que'l uni'l gran sentiment de la patria; no vol tractar de fer un discurs, puig el millor de tots l'ha pronunciat el poble de Barcelona en aqueix dies d'el silenci.

Combat al sistèma parlamentari que'ns ha dut a la ruina: recorda an en Mané y al doctor Robert. Manifesta que per sobre de les esquivides llibertats té la Biscala vol que aquesta assoleixi la completa autonomia, que'ls que'ns manen prefereixen els sistemes dolents als bons.

Y corresponent a l'acte que'ls bases joren a Siles basant la bandera barrada, ell beà la blanca euskara.

(Llars aplaudiments.)

Ressonà un unànim aplaudiment y parla

El senyor Olazaga

«Deixeu-me que respiri. M'ofega l'entusiasme y no sé si'l cor se m'ha vingut al cap o si'l cap m'ha devalat al cor: una mena de circuit ha fet que un y altre sien una mateixa cosa».

Lo primer que den fer Guipuzcoa es tornar el salut de Catalunya, puig una i altra pensen igual, les dues perseveren en alcançar l'assoliment de les seves llibertats, la conquesta de la seva autonomia.

L'esperit regional creïem que sols vivia en la nostra terra, y ens hem alegrat convençent-nos de que aquí a Catalunya aquest sentiment era tan intens com el nostre y que encara devem aprendre de ella la manera de defensar les nostres llibertats.

Creu que'l millor homenatge que podem fer al qui tan bé sabé defensar els furs de nostra patria, al insigne Mané y Flaque, es enviar sobre sa tomba una corona de fulles del nostre sagrat arbre de la patria.

Hem de evocar també la figura d'aquell gran apòstol el Doctor Robert y hem de dedicar un aplaudiment als organitzadors de la festa d'aquests dies.

L'homenatge no ha sigut un pròlec, sinó un epítoc; es un fi, perquè limita una aspiració, defineix la voluntat d'un poble. Catalunya ha sapigut donar l'exemple.

Tots sentim la necessitat de governar-nos fora d'aquesta hidra que'ns invadeix.

Per acabar os diré sols que lo que volem no ho volem sols per Biscala, ho volem per totes les regions d'Espanya.

(Visquen els Furs! Visca Catalunya! (Aplaudiments perllongats.)

El senyor Llorente

El diputat republicà per Vitoria s'expressà aixís:

«No sé si acertaré a parlarvos clarament; els sentiments s'expressen ab irregularitat, ab atropellament, deslligats y barbotjants».

Vull enraonar com a base, ja que aquí té natural lloc la defensa de l'autonomia; soc republicà federal perquè he volgut armonisar el règim regionalista ab el republicà; mes ans que polític soc basc.

Agraeixo les atencions de que he sigut objecte y m'assombro del progrés material, moral y intel·lectual y de la fe y del caràcter de Catalunya; hi ha entre aquesta y Basconia completa identitat de sentiments y aspiracions. (Aplaudiments.)

Jo no'm conformo ab les miques del concepte econòmic; aspiro a l'autonomia completa; y com tant vosaltres com nosaltres anem a un mateix fi, la nostre unió es una conseqüència natural; en tots hi viu un mateix odi al centralisme y a tots ens toca combatre'l, puig, baix el pretexte de que no sabem governar-nos ens imposen els funcioaris que nosaltres paguem. (Aplaudiments.)

Protesto, tot d'aquest centralisme avar, arbitrari y inconcebible que s'apropia dels bens de tots, que redueix l'individu a la condició d'automata y que s'aprofita per combatre'ns, de conflictes per ell provocats. (Aplaudiments.)

Ell dū la corrupció y la immoralitat puig sols pensa en sostenir-se ell, cau de l'autoritat. Fruits d'aquest centralisme son els governs civils y els funcioaris lligatsius, empleats o aspirants a empleats aquets, homes que desconeixen els interessos de les províncies els altres.

Guiderem dones, no ja de combatre'l, sino d'escombrarlo, aquest sistema centralisador. Hem d'anar a l'autonomia, unitats y plens d'amor. La llibertat y la dignitat no podem hipotecarla. Es precis, dones, continuar l'obra empresa. Y per a que aquesta es pugui dur més prompte a terme, es precis que els que aquí a Catalunya duen el moviment autonomista vagin a Basconia per unir més forts els nostres anels. Espero, dones, que seguiréu com fins aquí defensant la causa del dret y de la llibertat que acaban sempre per triomfar. (Grans aplaudiments.)

El senyor Ornela

Parlo a títol de biscaí. A Biscala es pensa igual que aquí. De les tres províncies basques, Biscala fou la primera en iniciar el moviment de recabar les seves llibertats.

Havien parlat Alava y Vitoria. Yo dones, parlo en nom de Biscala.

Os done les més cordials gràcies pels honors que m'han tocat d'aquestes festes commovedores; quan retorni a la meua patria allí donaré compte de lo que he vist; allí no saben lo formidable que es el moviment autonomista català cap d'inter arul del autonomisme d'Espanya.

(Forts aplaudiments.)

El senyor Albizu

Em sento orgullós de representar en aquest moment a la Llga Foral Guipuzcoana y confio, ab l'ajuda de tots vosaltres, que sentiu el principi autonomista per sobre de tot, que podem un dia fer que sien ateses les nostres aspiracions y veure que sia un fet la nostre regeneració.

(Aplausos.)

El senyor Larreta

Parlà en vasc, y després feu la traducció de lo que havia dit, sent coronades les senes paraules ab forts picaments de mans.

«L'únic objecte que'ns ha dut aquí es que les branques ufaneses del nostre Arbre de Guernica s'uneixin ab les del arbre que vosaltres anomenau el «Pi de les tres branques»».

El senyor Rusiñol

Acaben de dirvos que la constància y l'eforts pot durnos al conqueriment dels nostres ideals. Vullgim unirnos ab tots els qui desitgen que la patria es salvi. Avui he sentit que les portes de la «Llga» eren petites pera rebre als dignes representants de la Llga Foral.

Avui he sentit un gran anel, al veure les fulles del arbre de Guernica y la bandera blanca de Biscala, de junteries de la nostra y ab elles dur la ven del autonomisme per tot arreu.

Deixu que jo també evocui la figura del doctor Robert em sembla que l'ànima del apòstol estava també el diumenge a la Festa; desde allí contemplava Barcelona, y ens animava a tots a seguir pel camí emprès. Agraeixo, en nom de Catalunya, la visita que ens han fet els representants de la Llga Foral y els dignes diputats bascs, que han vingut a les festes del Homenatge.

Fem constar que no tenim altre quefe que les nostres idees y l'amor a la terra catalana.

(Llars aplaudiments.)

A instància del públic, parlà

El senyor Cambó

qui s'expressà en castellà:

«Quant s'ha volgut insultar a Catalunya, s'ha insultat a Biscala, quant ens han volgut tildar de egoistes, de separatistes y de mals patriotes també os ho han dit a vosaltres; quant ens han dirigit algun anatema o han impost algun càstic, vosaltres n'heu participat. Heus aquí perquè al fer les festes de solidaritat sols hem pensat en vosaltres. Y per afirmar més l'unió d'uns y altres, corresponent a la vostra vinguda, esperemos sota l'Arbre de Guernica que allí recabarem tot lo que el centralisme ens pren y ens nega».

Acabament

El senyor Arana agraeix l'honor d'aver presidit tant heròics acte, y més, ocupant tota la presidència basca.

Manifesta també que al tornar a Guernica, no deixarà mai de pensar en Catalunya.

El senyor Rusiñol donà compte d'un saluto den Nocedal, agraint un telegrama del diputat per Vic, en el que s'interessava per la seva salut.

El senyor Nocedal es trova fora de país.

Donà compte d'un altre telegrama d'adhesió den Vázquez Mella.

Donà compte d'un telegrama que havia cursat a Madrid interessant per l'indult d'un soldat que avui deuen posar en capella en el Ferrol.

Se n'enviaren també tres a Basconia en nom dels representants de la Llga Foral.

A dos quartes de dotze, quan s'acabà, els hostes foren obsequiats ab un lunch. Hi hagué molts aplaudiments y molt entusiasme.

Política estrangera

Els partits russos

Al celebrare solemniament l'obertura de la Duma el dia 10 d'aquest mes, un nou període de la Historia de Rússia va comensar. Va comensar el període de concessions de la autocràcia al poble. Ara l'Emperador, sota la imposició de les circumstàncies, consent en la instauració d'un Parlament popular. Més coses haurà d'anar consentint, fins a veures completament sotmes a la voluntat dels qui són ara els seus súbdits, els seus esclaus maltractats y miserables. Y haurà de consentir encara que li dolgui, si no vol veures desposseït de la seva altíssima gerarquia y despulat de les seves augustes investidures imperials. Això en el supòst de que les tendències legals que predominen a la Duma siguin les que dirigeixin els moviments dels ciutadans russos. Que si, com es més probable, són les tendències revolucionàries les que s'imposin, allavors el sobirà de totes les Rússies quedarà exposat al perill obsessiu de la Duma de les roges venjances.

La creació d'unes Corts ab facultats atenuades, no significa pas que s'hagi solucionat el pavorós conflicte, ni que hi hagi hagut un acord de transacció entre els dos naturals enemics: l'autocràcia y'l poble. Es solament un assaig de règim constitucional, acceptat

tat de mala gana pel tsar a precs de les potències amigues, però en el qual no tenen art ni part els partits radicals del Imperi. El conflicte queda en peu, la lluita per abdues parts continua, y quan ho creguin oportú els quefes revolucionaris, tornaran a alçar-se les barricades y de nou els incendis illuminaran tètricament les terres oprimites.

Homes de bona voluntat han fet un suprem esforç per deturar l'enfonzament de l'extens Imperi. Han intentat modernisar les institucions d'aquell Estat y suavisar l'acció despòtica de les oligarquies palatines. Han volgut fer de Nicolau II, un monarca constitucional y de la Rússia una monarquia liberal, fins a cert punt. Aquesta homes són els demòcrates constitucionals que acudiren a les eleccions para la Duma y que han obtingut dius d'ella una forta majoria. Però aviat s'ha vist la impossibilitat dels seus intents. El tsar y'ls conellers que'l rodejen han pres enfront de la Duma una actitud hostil y provocadora.

Les conseqüències del desacord no poden ferse esperar gaire. Es segur que la Duma adaptarà una recíproca actitud de rebeldia. Aixís el Parlament, en loc d'ésser un factor de evolució progrés y un medi de pacificació, serà una nova forsa pera combatre al tsarisme. Y l'haurà de combatre ab la violència y la revolta, ab l'agressió revolucionaria de les multituds desesperades.

Anit, a Buckingham Palace, se li oferí un banquet de despedida per tots els membres de la família reial.

DARRERA HORA

(De 1 a 3 matnada)

INFORMACIÓ DE MADRID

De les bodes

El rei desitja recórrer la distància que hi ha del baixador del Plantio al Palau del Pardo ab tota lentitut per arribar de dia.

—En un radi de 30 metres entorn del Pardo la gent no podrà acostarshi pera evitar curiositats indiscretes.

Per tots quatre costats hi ha fil·ferros y cadenes en les quals se donarà l'alto als impertinents investigadors.

El diills al mati anirà al Pardo una representació dels coscos col·legisladors ab l'objecte de complimentar a la futura reina.

De cada una de les Cambres hi aniran 15 individus.

La princesa Victoria els obsequiarà ab un banquet.

—Ha sigut entregat al ministeri de Gracia y Justicia pera convertirlo en instrument públic el contracte matrimonial otorgat a Londres pel marqués de Borja en representació del rei, y lord William Cecil contranyer de la casa Beatriz de Battenberg.

Està ratificat pel rei d'Anglaterra y pel d'Espanya.

La firma dels capitols tindrà lloc el dia abans de la boda, a les 5 de la tarda, al Pardo.

Seràn testimonis del rei els senyors Moret, Maura, Azcarra, Montero Rios, due de Sotomayor, marqués de la Mina, generals Pacheco y Bascarran y marqués de Borja y per part de la princesa l'embaixador d'Anglaterra, el d'Espanya a Londres, senyor Polo de Bernabé, lord William Cecil, due de Santo Mauro y'ls marquesos de Viana y Villalobar.

Hi assistirà'l ministre de Gracia y Justicia pera autorisar les capitulacions com a notari major del Regne.

Esperant a la princesa

Vitoria.—L'estació està engalanada. Se veuen inscripcions que diuen: «Benvinguda sies».

El «tímo» de l'àlbum

Aviat estarà llest l'àlbum de firmes d'alcaldes y segells del Ajuntament ab que seràn obsequiats els rei y la princesa.

Bon acord

El Govern ha acordat que durant les festes oficials de la boda els ministeris y demés dependències funcionaran pera'ls efectes de cobros y pagos.

Els convidats estrangers

Telegrams de diverses procedències anuncian la marxa de varis representants de les Corts estrangeres, pera assistir a les bodes reial.

Preparatius

Noticies arribades de les poblacions per ont passarà la futura reina, donen compte dels preparatius pera rebre-la fastuosament.

INFORMACIÓ DE PARIS

El Govern francès

Al Eliseu s'ha celebrat Concell de Ministres, baix la presidència de Fallières.

S'ha exposat la conveniència de llegir davant de la nova Cambra la llinja política que pensa seguir el Govern, y'l programa dels treballs que realitzarà.

Un d'ells es el projecte de llei relatiu a la supressió dels concells de Guerra, el qual podrà ésser votat en una de les primeres sessions.

SUCCESSOS

A la Ronda de Sant Pau fou atropellada una dona per un carruatge que després fugí.

El tramvia ha arrollat a un noi produint-li la mort.

La Corbatinera Moderna

de P. BASTIDA

7, Canuda, 7

Corbates

Camises

Colls

Mitjons

Elastics

Tovallols

Guants

Botonadures

Mocadors

Paralques

Genres de punt

7, Canuda, 7

MES BARATO QUE JO, NINGÚ

